

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50.

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50.

Za Evropo \$3.00.

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

ŠTEV. (No.) 19.

OKTOBER 1. 1922.

LETO (VOL.) XIV.

Rev. P. Evstahij Berlec, O. F. M.:

Sveti Frančišek . . .

Bodi pozdravljen,
o Serafin,
Zvezda prejasna
rajskih višin!

Bil si deležen
Kristovih ran,
Cerkvi trpeči
v brambo poslan . . .

Sveti Frančišek,
v Bogu bogat,
dušam nakloni
vere zaklad,

da bo ljubilo
vsako srce,
vdano častilo
božje Ime!

Bodi nam oče
vselej, povsod,
sveti Frančišek,
reši naš rod! —

Srčno pozdravljen,
o Serafin,
Zvezda prelepa
večnih višin!

V šoli presv. Marijinega Srca.

H. B.

KRŠČANSKA SRČNOST.

Kakšno nalogo ima krščanska srčnost v zboru drugih čednosti, nam je že od zadnjč nekoliko znano. O-na ima v rokah vajeti jezljivih nagnenj, strahu in predrznosti, kakor ima zmernost vajeti poželjivih nagnenj. Obe krotite človeka, v kolikor je žival. A drugače ena, drugače druga. Zmernost mora trdo držati vajeti in pridno podlagati coklje, da ne gre prehitro po klancu navzdol. Zakaj poželjiva nagnenja vlečejo človeka ravno v nasprotno smer od cilja, ne navzgor, ampak navzdol. Če zmernost ne nateguje vajeti in ne polaga coklje, bo šel iskri arabec, telo, z razpaljenimi strastmi, v galopu nizdoli, dokler ne bo obtičal v dolinskem blatu.

Srčnost mora pa nategovati vajeti, da bo šlo navzgor, proti cilju. Navzgor ne gre tako lahko, tu ni treba vleči za vajeti, ali podlagati coklje, da bi ne šlo prehitro naprej, ampak jih je treba nategovati, da ne obstane in še krepko porivati zadaj. Ali ste brali pred leti v Mohorjevem koledarju, kako je Trebušnik na Triglav lezel. Kak križ so imeli soturisti, predno so to "metergo" kam naprej spravili. Človekov cilj je še višji, kakor Triglav, njegovo telo pa še bolj masiven in neokreten Trebušnik. Navadne težave strmega pota še nekako premaguje, če ravno počasi in z obilnim potom, če je pa treba premagati kake izredne težave, preplezati kake skale, si previdno in oprezno pomagati naprej ob kakih prepadih, kjer je lahko vsak korak usoden, tam on odpo-ve, si ne upa naprej, je preneroden. Kakor bi Trebušnik nikoli ne bil videl Triglava, če bi mu drugi ne bili pomagali premagati takih težav, tako bi Trebušnik telo nikoli ne videlo večnega Triglava, če bi ga duša ne zgrabila in vlekla preko vseh teh težav. To delo je poverjeno čednosti srčnosti.

Krščanska srčnost daje človeku tisti vstrajni pogum, da se ne ustraši niti izrednih težav na potu do kakega vzvišenega cilja. Na take težave mora biti turist na potu proti večnemu Triglavu vedno pripravljen. Enemu ali drugemu se morda pošreči, jih vsaj deloma obiti, ostali jih morajo premagati, ta več, drugi manj. Gorje mu, kdor brez te čednosti nastopi turo. Vsak trenutek se lahko znajde pred težavami, ki zahtevajo junaške odpovedi, izrednega poguma, da jih obvlada. Tu stopi pred njega iz zasede ropar in zahteva denar ali dušo. Tam ga presreže drugi, ki ne vpraša po denarju, ampak zahteva naravnost dušo, življenje. Danes je sicer ta nevarnost bolj redka, ker ne živimo več v krvavi mučeniški dobi, zato pa živimo v dobi krvavih vojsk, ki tudi zahtevajo od človeka, da tvega svoje življenje za domovino. Kdor nima srčnosti, ni kos takim žrtvam. Morča ga kljub temu vržejo na altar, a to ni njegova žrtev, ki bi njemu kaj pomagala, ampak je žrtev drugih, ki je le njim v korist. Človek, zlasti kristjan, mora gledati da iz takih izrednih žrtev ne kujejo samo drugi kapitala, temveč tudi sam. H temu mu pripomore čednost krščanske srčnosti, ki ga nagiba, da take žrtve voljno polaga na altar in si tako pri Bogu zasigura plačilo zanje.

Vpraša se, jeli Marija imela tudi to čednost? Menim, da o tem nihče, ki le nekoliko pozna njeno življenje, ne dvomi. Res je, v enem oziru ta čednost Mariji ni bila tako potrebna, kot je nam. Kajti pri Mariji govoriti o kaki leni, nerođni telesni kladi, ki jo je s silo treba vleči navzgor, ne moremo, ne smemo govoriti, če nočemo njene srčnosti bolj zasenčiti, kot jo osvetljiti. Seve telo ostane telo, bodi to ali ono, tako ali tako. Nikoli se ne more na takolahnih perutih dvigati proti nebe-

skim višavam, kakor netvarna duša. Vendar je bilo Marijino telo, v kolikor kot tako pač more biti, zaveznik njene brezmadežne duše na potu do nebeških višav. Ne tak zaveznik, kakor so bili Italijani v nekdanji trozvezi, tak zaveznik duše je naše telo, temveč zaveznik, ki si je z njeno dušo kakor pravijo "roko v roki" utiral pot navzgor. Zato o kaki srditi domači osebni vojski s postavo greha, ki včasih zahteva velikega junaštva, pri Mariji ne moremo govoriti. Krščanska srčnost tu ni imela prilike pokazati, kaj zmore.

Tudi o kakih družinskih vojskah, ki pogosto zahtevajo od žene žrtv, ki jih zmore le krščanska srčnost, pri njej ne more biti govora. Tako brezoblačno družinsko življenje, kakor v nazareški hišici, ni vladalo še v nobeni drugi. Tu je imela samo ljubezen besedo, pa ne tista ljubezen, ki vse pretrpi, vse prenese. Kajti ta ima vključeno v sebi tudi srčnost in obenem z njo deluje. Kar mejsebojno življenje mej Marijo in Jožefom tiče, ni bilo trpljenja, zato tudi potrpljenja ni bilo treba. Njuna mejsebojna ljubezen je bila bolj nebeška, kot zemeljska, brez primesi mire.

S tem pa, da Marija glede tega ni potrebovala posebne krščanske srčnosti, ni rečeno, da je ni imela. Tako lepa, tako junaška srčnost ni krasila nobenega drugega srca, kot njeno. Le da na tem polju ni bila in usu, ni bila v rabi, kakor pravi sv. Tomaž Akv., ker ni bilo potreba. Takrat jo kazati, ko ni potreba je bahanje, je neke vrste duhovna razsipnost, ki gotovo ni čednostna. Vsaka čednost je neka duhovna energija, moč, pridobljena, ali od Boga vlita. Šariti s to energijo, ko ni potrebno, se pravi igrati se z naravnimi ali božjim darovi, kar je dobrega navadnega kristjana nevredno,

timbolj kraljice vseh svetnikov.

Zato se je Marijina srčnost takrat tim lepše pokazala, kadar je bilo potrebno. In to niso bili redki slučaji. Da, nobena junaška duša ni imela toliko prilik pokazati svojo srčnost, kakor Kraljica mučencev. Saj ravno te so ji prinesle ta častni naslov.

Da je krščanska srčnost že v Marijinem otroškem srcu imela svoje častno mesto in razpihnjen cvet, priča to, ker se je že kot otrok ob izbiri, se li hoče solnčiti ob žarkih božje milosti v tempeljski službi, ali ob žarkih ljubezni svojih starišev doma, odločila za prvi vzor. Za otroka, ki je še takorekoč zraščan s svojimi dobrimi stariši, to ni mala žrtev. Kako težko je celo takim, ki niso več otroci, slovo od starišev, ko jih potreba ali vzori trgajo iz njih objema. Mnogi nimajo toliko moči, da bi pretrgali nežne vezi ljubezni do najdražjih, če jih tudi vleče za kakim višjim vzorom. Ako se vendar odločijo zanj, jih stane mnogo grenkih solza in velikih notranjih bojov, za katere je treba posebno v mladih srcih precejšnje srčnosti, zlasti še dekletom, ki vedo, da enkrat zaprta v samostansko celico, ne bodo več videle dragega doma, kjer so v svetu preživele najlepše trenutke. Brez dvoma tudi Mariji, takrat še otroku, ni bilo lahko slovo od starišev in doma. Solze so tekale, a srčnost, ki je bila v njenem milostipolnem srcu že takrat v najlepšem cvetju, jih je junaško otrla in ona je sledila božjemu klicu v tempelj.

Proti toku plavati ni lahko. Kdor si upa, temu je potreba srčnosti, tim večje, čim bolj osamljen je, največje, če ve, da je čisto sam. Taka srčnost meji tik na predrznost. A je silno redka mej moškimi, ki se smatrajo za močnejši spol, tim redkejša mej ženskami. Ženske so še bolj odvisne od mase, kakor moški. Kako začarujočo moč ima nanje. n. pr. moda. Kakoršne so druge, taka moda biti ona. Če imajo druge izrezana krila, jih mora imeti ona. Morebiti je krofasta. Z neizrezano obleko bi to pokrila. A ker je izrezana v modi,

jo mora imeti ona, četudi svoj neestetični krof pročaja. Ako si tedaj ženska upa proti toku plavati, bodisi v tem bodisi v onem, je to znamenje velike srčnosti. Marija jo je imela. Ona edina se je prostovoljno odločila za devišstvo, kar je bilo po tedanjih žensko-judovskih nazorih nekaj nezaslišanega. Bog jo je navdal s to mislijo in ona se je je brez ozirov na mnenje ostale ženske mase oprijela. Iz tega se vidi, kaka srčnost je dičila njeno brezmadežno srce.

Srčnost se posebno kaže, kadar je treba prijeti za čašo trpljenja, zlasti če je ta zvrhana mire, da čez teče, Usti se človek še, tak, ki ima najmanj poguma, navadno najbolj. Toda srčnost ni v ustih, ampak kakor ime pove, v srcu. Nanj je treba gledati, njega poslušati kaj pravi, ko zagleda pred seboj kupo, ne medicine, ampak pelina, če ne še kaj grenkejšega. Da pri pogledu na kupo pelina in mire vstrepeta, je nekaj naravnega. Komu ne? Toda če se brani zanjo prijeti, nima poguma, nima srčnosti. Mariji je Bog ponudil sedem čaš, eno bolj polno, bolj grenko, kot drugo. Tudi njeno srce je vstrepetalo, a se jih ni ustrašilo. Kakor njen božji Sin, tako je tudi ona udano stegnila roko in drugo za drugo junaško izpila. Predalec bi nas zavedlo, ko bi jo spremljali po cellem njenem nekrvavem križevem potu, od tempeljna, kjer so ji besede: Tvojo dušo bo meč presunil, nalile prvo čašo mire, pa do Kalvarije, kjer je nagnila in do dna izpila zadnje. Samo pri teh, ko je gledala na tako strašen način umirati svojega edinca in ga spremljala v mrzel skalnati grob, jo poglejmo.

Če kaj sterc materino srce, je sterc smrt otroka edinca, na katerega je bila osredotočena vsa njena ljubezen. Dokler so le še zadnji ostanki življenja v njem, še vedno upa in prosi, da bi ji ga Bog pustil. Ko mu pa zastane srce, je strto tudi njeno. In iz njega se izvije obupni klic: Zakaj? Dolgo je kljubovala njena srčnost. Vsak njegov vzdih ji je prebodel srce, da je še sama bolešno vzdihnila, a ni zagodrnjala. Šele zadnji, smrtni, jo je spravil s tira. Zad-

nja čaša mire se ji je uprla, ker je srčnost odpovedala.

Mariji niti zadnja ne, dasi je bila bolj polna najgrenkejše mire, kot katerekoli druge matere. Kajti ona ni le zgubila sina edinca, ampak ga je poleg tega zgubila na način, ki z grozo navdaja vsako človeško čuteče srce, tim bolj materino, najbolj pa take matere, kakor je bila Marija. Ne, pri taki smrtni postelji svojega otroka ni stala še nobena druga mati, v takih okoliščinah še nobena druga ni gledala umirati svoje najdražje, edino. Pa se tudi nobena še ni tako junaško vedla, ko ji je Bog podal ta kelih trpljenja, kot ona. Cele tri ure Jezusovih smrtnih težav, mej rajanjem obsedene družali, se v njenem srcu ni rodil noben količkaj nevoljni: Zakaj? In ko je Jezus zaklical: Oče v tvoje roke izročim svojo dušo! glavo nagnil ter umrl, tedaj je tudi Marija vzdihnila v svojem mučeniškem srcu: Oče v tvoje roke polagam to svojo največjo žrtev. S tem je Marija kronala svojo srčnost in si obenem priborila krono: Kraljice mučencev.

Srčnost je kristjanu neobhodno potrebna čednost. Vzor za katerim mora kot tak stremeti, vzor, ki ga nam je vsem Gospod postavil z besedami: Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popolen, je tako vzvišen, pot do njega tako strma in težavna, da je treba železne volje, odločnosti in srčnosti vsakemu, kdor se mu hoče vedno bolj in bolj bližati, kakor je njegova dolžnost. Gotove časovne razmere pa zahtevajo še bolj junaškega duha, še jeklenejšo voljo. Mi živimo v takih razmerah. Našo dobo so nekateri označili kot dobo otroka, v tem smislu, da se danes za otroka, za mladino, več stori, kot kedaj poprej. Deloma je to resnica, dasi se jih tudi nikoli ni toliko pomorilo, kot se jih danes. Še bolj res je pa, kar drugi h temu pristavljajo, da je namreč naša doba tudi tako otročja doba, kakor je zgodovina ne pozna. Kar je sv. Hildegarda tožila o svojem času, veliko bolj velja o naših dneh. Ona pravi: "Zdaj je moška odločnost prešla v žensko slabost, da v žen-

skih časih živimo." Resnično kje so časi, ko so kristjani z mučeniško krvjo pečatili svojo veroizpoved, ne samo možje ampak tudi žene, da celo otroci; ne le posamezni, temveč tisoči. Berite življenje svetnikov prve krščanske dobe. Kako so se ti junaki obnašali pred trinogi, ki so jim grozili s strašno smrtjo, ako ne zataje svoje vere in svoje grožnje podpirali z najsijajnejšimi obljubami. A ti junaki so se iz njih groženj in obljub le norčevali. Kristus jim je bil življenje in smrt, ki jih je družila z njim, dobiček, zato so šli po-

joč v smrt. Oni so živa fotografija kakšna je, kaka mora biti prava krščanska srčnost.

Danes, kje jo dobite? Pri izvoljenih dušah še, saj mučeniška doba se še ni završila in se ne bo, dokler bo bojujoča cerkev bila svoj sveti boj na zemlji. A tako srčne so danes res samo izvoljene duše, ki so mej maso ljudstva tako redke, kakor dijamanti. Ali ne poznamo mož, ki imajo za par centov vero naprodaj? Ali ne poznamo takih, katerih versko prepričanje je kakor veterinca na strehi. Kakoršen veter javne-

ga mnenja vleče, po tistem se obračajo. Če zadostuje samo ena besedna pušica, n. pr.: Tudi ta je eden izmed tistih, pa jim že srce v hlače pade, kaj bi neki počeli, ko bi danes ali jutri izbruhnili krvavo preganjanje, ki pri današnjih razmerah ni izključeno. To bi hiteli zažigati kadilo modernim malikom in vihteli kadilnice njim v čast. Krščanske srčnosti manjka, ki izvira iz žive vere in ljubezni, močnejše kakor smrt. Zato pa, če katera, naša otročja, zajčja doba potrebuje prav temeljite šole-Kraljice mučencev.

S p o m i n i .

Rev. G. M. Trunk.

(Dalje.)

"H . . . h . . . h Pfarer, glauben Sie, dass die Entente siegt — gospod župnik li mislite, da bo antanta zmagala?" Moral sem odpreti vse zatvornice zgovornosti, da sem možakarja malo pomiril. A kljub temu ga potem dolgo nisem več dobil pred oči. Bojim se celo, da me pozneje, ko so me zaprli, radi tega ni opravičeval, temveč dostavil: "Ha . . . h . . . hab mir gleich gedacht — Sem mislil, da bo kaj takega." Po dobljeni zmagi, p. d. polomu, smo bili zopet prijatelji, kakor prej. Vojška in "zmage" so mnogim zmešale pamet ali vsaj zatemnele zdravo mišljenje in sodbo.

Kako smo resnične in navidezne zmage praznovali ne bom opisoval. Zvonovi so se skoraj vsi pobili, tako so se prekucavali po linah, godci so se napenjali, kakor žabe. Salutschiesse-slavnostno streljanje, je zaukazal on, i no, nemški kajzer. Saj mu je bilo treba samo z mazin-cem na nogi migniti, pa mu je bilo vse na razpolago. Ob tej priliki se je jasno pokazalo, kaj je bila katoliški Avstriji Cerkev. Dekla, ki mora plesati, kakor gospođinja gode. Duhovniki so bili nižji, škofje pa višji hlapci. Ne umejte me napačno ljudje božji! Ne mislim s tem česa očitati svojim duhovnim tovarišem,

ali celo škofom, vsaj kar na splošno ne. Bili so sicer duhovniki in tudi škofje, ki jih je močni val pristranega patrijotizma potegnil za seboj. Ostala večina je pa bridko občutila to državno jerobstvo, a si ni vedela pomagati. Gorje duhovnikom in škofom, po njih pa katoliškemu ljudstvu, ako bi bili le namignili, da jim komedijanstvo vsemogočne soldateske ni po volji.

Duhovščina je morala vsako besedo dejati na lekarnarsko vago, predno jo je izgovorila. Še tako je imel marsikateri sitnosti. Državnih priganjačev, ki so hoteli biti bolj patriotični, kakor Franc Jožef, ali Willi sam, je vsepovsod naravnost mrgolelo. Kakor pes na kost so prežali, kedaj bo katera padla iz duhovniških ust, da jo gorko neso soldateski in njih civilnim hlapcem na nos. Poznam župnika, ki so mu ljudske tožbe in stokanje nad vednim rekviriranjem šle tako do srca, da je v neki pridigi dejal, naj se vpro, seveda ni mislil na kako kmečko vstajo, saj ta bi bila brezmiselna, v času, ko je imela soldateska besedo, kmet pa nobenega pihalnika doma, kvečjemu vile in kose. Toda zadosti je bilo. Neka učiteljica ga je denuncirala in moral je na ljubljanski grad. Ni veliko manjkalo, pa bi bil moral iti tja

za grad, kjer so takim poskrbeli za trajni večni pokoj. Ljubljanskega škofa Dr. Jegliča, ki je bil za vendar tako nedolžno majsko deklaracijo, so imeli na Dunaju v "črnih bukvah" napisanega. Ako ne bi bilo prišlo pravočasno do razsula, bi bil danes težko več ljubljanski škof, razun če bi mu bila nova vlada vrnila njegove pravice.

Kaj tedaj hočeš? Pregovor pravi, da mej norci znori najpametnejši človek. Mnogi so res, drugi — jaz tudi — smo se pa morali delati, kakor bi bili znoreli. Zastave, pri nas na Koroškem seveda večina frankfurtarice, so vihrale, godci so godli, pevci peli, baklje žarele, možnarji pokali, zvonovi zvonili, kakor za stavo, vojne pobožnosti se vršile, mladina kričala skoraj noč in dan: Heil tu, Živijo tam, da že ni bilo čistega glasu slišati. Vse to, kar se človeku pri mirnem premisleku zdi komedijanstvo, smo uganjali vsled takozvane psihoze in sugestije mas, pred vsem pa pod pritiskom soldateske četudi nam je bilo v srcu hudo.

Meseca septembra greva s pisateljem in sosedom Meškom na Brezje, da se v duhovnih vajah malo okrepcava, ker vem, da so tudi nje-ga prijemale iste srčne bolečine, kakor mene. Še danes moram prositi,

Boga s sv. Jeronimom: "Parce mihi Domine — Odpusti mi, Gospod; ker sem — Slovan." Bila je ravno bitka ob Marni, ki je bila odločilna za poznejšo francosko in končno zmago antante. Sv. Ignacij in vsi njegovi učenci, pred katerimi imam velik "rešpekt" tako nujno priporočajo za čas duhovnih vaj jezik za zobe! Molči, ne brigaj se za zunanji svet, misli le na Boga in svojo grešno dušo. Prav imajo, vsa čast jim! A kaj, ko je g. Meško vse izvohal in še meni na nos prinesel, da se nisem mogel držati tega prekornega nauka, velikega Lojolačana.

Tako ob "tihih večerih," on jih pozna, ker jih je spisal, je prišel k meni. Tiho, kakor se za take večere spodobi, mi je pravil, da na Kranjskem vsak trenutek vse nestrpno čaka na razglas velikanske, odločilne, glavne, nedosegljive, kolosalne, triumfalne, grandiozne in ne vem še kakšne zmage. In jaz sem požiral njegovo skrivnostno šepetanje, požiral strastneje, kakor Adam Evino. Ključavnica na jeziku je odpovedala in kakor voda izza vzdignjenega jeza, se je vsulo iz ust, kaj tega vam ne vem povedati, ker nisem imel več samega sebe v oblasti. Morda je bil celo kak h . . . vmes, dasi ga sovražim, paš kot samega h . . . Če je bil, ga obžalujem, ker moj rajni dobri oče, Mikučev dedej, so vedno dejali, da je kleti "ferdamansko greh," ki ne spada na katoliški jezik, duhovniški še manj, mej duhovne vaje pa najmanj. Vsega je bil kriv prav za prav g. Meško. Duhovne vaje so bile s tem zaključene. Vsaj jaz nisem bil več zmožen kaj drugega premišljevat, kakor to, kako more vsa Kranjska nestrpno pričakovati vsenemške zmage.

Po duhovnih vajah, katerih prehitri konec je bil kaj malo duhoven, smo šli zaenkrat brez zmage domov. Prav za prav mi ne, mi smo zmagali, ampak Nemci. Zmaga se jim je po poti iz Francije izgubila in so jo zopet Francozi našli. Saj veste kakšna je bila, prav taka, kakor pozneje pri Verdunu, dobili so jo kolosalno — po glavi. Z njimi so jo dobili seveda tudi avstrijski Nemci.

Saj zmaga pruskega orla je bila vedno tudi zmaga avstrijskega. Enako tudi poraz. Šem do vbogih kranjskih Jesenic se je oboje poznalo. Kadar je prišlo poročilo o kaki zmagi, vedno so jeseniški Nemci začeli lezti na dan, kakor murni iz lukenj in do hripavosti heilali, ker se jim je iznova odprl pogled tja do Bagdada. Kadar je prišlo pa kako jobovsko poročilo, so se zopet skrili v svoje luknje, ali pa prav dobro slovensko znali.

Predno so v Ljubljani prišli do spoznanja, da ne gre za Avstrijo, ampak za vsenemštvo, je preteklo precej Save. To dokazuje sledeči dogodek: Po duhovnih vajah, ki so se z Bogom začele, pa bolj s "ta spodnjim" končale, kakor sem zgoraj omenil, sva se z g. Meškom vrnila v najin koroški vilajet. Ko si na Jesenicah kupiva vozni listek — takrat namreč še ni bilo ruskih boljšeševikov, da bi ljudje zastoj prevajali — srečava moža najinega poklica, o katerem bi naš Korošec dejal: Wia di Boam — kakor hrast. Bil je deželni poslanec župnik Piber, mož orjak, pravi "mušter" krepkega Bohinjca. Ker ga jaz dotlej še nisem poznal, mi ga g. Meško predstavi. Zanimal se je zame, ker sem bil župnik pri sv. Križu, kjer se je on kot mlad dečko, kakor toliko drugih, edino zveličavne nemščine učil.

Ker smo do vlaka imeli še nekaj časa, sva šla midva z g. Pibrom v kolodvorsko restavracijo, g. Meško je pa zunaj po peronu iskal modelov in junakov ali junakinj za svoje literarne umotvore, kakor je bila že njegova navada. V restavraciji sva z g. poslancem dobila še več drugih gospodov, večinoma Goričanov. Seveda se je ves pogovor vrtel okrog vojske. Kdo je pa takrat kaj drugega govoril. Naenkrat se g. Piber obrne k meni in me vpraša: "Gospod župnik, kako sočite pri vas o vojski? "Ker ni bilo časa za daljše razmotrivanje, mu kratko odgovorim: "Vse je le v službi vsenemških tendenc." "Vidite gospodje," pravi obrnjen k drugim, "tudi jaz sem tega mnenja in sem danes pri poslanskem sestanku v

Ljubljani to povdarjal." Več nisem slišal, ker je vlak prihajal. A slišal sem zadosti. V Ljubljani so bili torej dotlej mnenja, da gre za Avstrijo, domovino, ali Bog vedi za kaj. Šele takrat se jim je začelo svitati. In to svitanje je potem žal tako dolgo trajalo, dokler jim ni šele s polomom solnce vzšlo. Seve, da je treba marsikaj opravičiti in pripisati na rovaš splošnega — norenja.

III.

Posamezni dogodki.

O poteku vojne nočem pisati, vsem je znan. Ne tako morda njen namen. O tem bo par besedi bolj na mestu. Ne spominjam se natančno, kedaj je bilo, če se ne motim kmalu od začetka vojske, vem pa, da je bilo, ko je ob neki priliki nemški državni kancelar Betthmann-Hollweg v državnem zboru govoril v tem smislu, da je ta vojska "boj mej germanstvom in slovanstvom." Časniki so pisali, da je prišel "germanski dan" in nastopila "slovanska noč." Komur se pri takih izjavah in pri takem pisanju še niso odprle oči, ta je moral biti ne samo slep, temveč "zarukan." Pa takih zarukancev ni bilo malo. Kako da so kljub temu naši ljudje, za katere kožo se je barantalo, toliko časa mogli biti do dna duše prepričani, da je vojska "pravična in sveta," naj pojasnita sledeča dva dogodka.

Z gališke fronte se vrne častnik Slovenec, ki mi je bil dobro znan po svojem narodnem mišljenju. Mnogokrat smo skupaj zabavljali čez nemško nestrpnost in nemškutarsko borniranost. Obišče me. Se razume, da sva govorila o vojski. Čudim sem se čudil, kako je ta nekdanji ognjeviti narodnjak, mej tem postal ves drugi. Kar plamenel je za vojsko in sicer ne za vojsko sploh, ampak za to vojsko. Žalosten sem postal, ko sem videl, da ne vidimo spon, ki se že varijo za nas, da smo celo navdušeni za — suženjstvo. Kako drugi narodi gorijo za narodno vstajenje in prostost, mi pa gorimo za narodno smrt!

Drugi slučaj. Prijatelj, narodnjak,

da sem ga moral včasih jaz krotiti, se vrne na dopust in me obišče. Bilo je leta 1918., ko je že na vseh koncih in krajih pokalo. Strmel sem, ko mi začne razlagati svoje nazore. Krivične obsodbe, vislice, streljanje povsem nedolžnih, sramotenje, zatiranje vsega, kar je le količkaj dišalo po slovanstvu . . . o vsem je bil poučen, a šlo je mimo njega, ne samo brez sledu, temveč ga je pretvorilo celo v "patriota," da nisem vedel, kam bi se dejal, ker je gotovo tudi mene imel za izdajalca. Upam, da so bili to le posamezni slučajji, a redki vsekako niso bili.

Bilo je ob času velike bitke pri Ravaruski v Galiciji. Jaz sem bil takrat že precej top od raznih "zmag" in sem le bolj površno prebiral vojna poročila. Pač pa sem se večkrat oziral na stolp mestne cerkve, ki je bila občinska last, kedaj se bodo, kakor po vsaki zmagi, na vseh štirih koncih pokazale silno dolge zastave, naznanjajoč veliko zmago. Toda kar ni jih bilo na spregled, dasi so listi pisali, da se naša ofenziva jako ugodno razvija . . . Naenkrat je pa časopisje začelo pisati o neki "Umgruppierung und Konzentrierung — preuredbi in osredotočenju" naših vojnih sil. To so bili takrat še previsoki in preučeni izrazi za nas nemilitaristične zemljane. Šele pozneje smo se toliko "abrihtali," da smo vedeli, da je to samo "pesniški" izraz za — po glavi smo jih dobili.

Nekega dne grem v mesto po opravkih in se vračam mimo železniškega ravnateljstva — Tintenburtintarski grad so imenovali to pošast — proti domu. Ravno pred odhodom me sreča mož iz Šmihela pri Pliberku, ki me je poznal, ker sem bil tam kaplan, dobra duša. Bil je seveda tudi mobiliziran in dasi oče velike družine, dodeljen neki marškompaniji, ki je bila določena za vojno mesnico. Hodil je k meni k sv. spovedi, po kako knjigo in —

tolažbo. Ta dan se je vračal s kratkega dopusta. Pozdravi me: Hvaljen Jezus in poljubi roko, kakor je v Podjuni še navada. Pravi mi, da je doma žalost vsakdanji gost žene in otrok, nikogar za delo. Oko se mu orosi. Tolažim ga, kakor sem vedel in znal, da bo morda prej zopet doma, kakor si misli, za ta čas naj se pa vda v voljo božjo, ker se pač drugače ne da pomagati. Ko mu s sočutjem in gnevom to pripovedujem in zraven maham z svojimi dolgimi rokami, kakor je že moja navada, so "tintenburgarji" špičili svojja že itak dolga ušesa, da bi vsaj nekaj tistega ujeli, kar sem mu tako živahno pripovedoval, drugo bi se dalo zraven misliti.

Komaj se potem doma dobro vsem, prisopiha imenovani mož ves plašen in prestrašen k meni. "Gospod," pravi v eni sapi, "kajne, saj o vojski sploh nisva govorila? Mene so prijeli, ko sem prišel k menaži, češ: "Kaj sta s f . . . govorila? Čemu si mu poljubil roko? . . . Kajne rekel je, da je vse hin, saj smo videli kako je kazal in mahal z rokama." Gotovo pridejo tudi k vam, zato sem prihitel Vam povedat, da boste vedeli. "Tako mož, ki jo je potem naglo odkuril, da bi ga ne dobili pri meni. V začetku sem bil malo vznemirjen, potem sem se pa začel smejati in mirno čakal, da pridejo. Niso prišli. Menda jih je le "zgrevalo," da bi morali z menoj govoriti v "dritte Landessproh — v tretjem deželni jeziku" kakor na Koroškem imenujemo "kazati," ker imamo pri vsem napredku toliko "todelnov," Slovenci pravimo "pufarjev," da bi jih lahko izvažali, ali jih izpostavili cel regiment in je "kazanje" tretji deželni jezik.

Kaj je pa prav za prav bilo? No tam v "Tintenburgariji," kjer so imeli dnevno 25 ur časa za politiko, ker uradnikov je bilo mnogo več kot dela, so naju opazovali in ker kot

pravi Korošci, sodeželani "pufarjev," dobro razumejo "tretji deželni jezik," so razumeli tudi moje dokazovanje z rokama, ker jih je pač nekaj grizlo. Česar jaz še nisem vedel, to so vedeli oni, da smo namreč v Galiciji silno hitro korakali, še hitreje pa "rakali" po domače povedano bili tako tepeni, da je bilo skoraj vse hin. Jaz sem o tem zvedel šele pozneje in tudi sam razumel "tretji deželni jezik." — "Tintenburgarji" so se pa koncentrirali za — umik.

Še nekaj o "Tintenburgarjih" in naših zmagah. Omenil sem že, kako so o vojaških operacijah javnosti poročali. Vsak dan so nabili na gotovih prostorih neke brzojavke, ki so pa včasih od Trbiža do Beljaka potrebovale cele dneve. Gotovi krogi so kljub temu vedeli, kako stvar stoji in mej temi so bili tudi vsaj višji krogi v "Tintenburgariji". Bilo je v času, ko je Hindenburg prvokrat stal pred Varšavo. Časopisi so najprej zagnali velik tamtam, pozneje pa nekako utihnili. Malo čudno se mi je zdelo, a se nisem veliko brigal. Nekega dne grem na sprehod. Sreča me g. Romavh, železniški uradnik, znan strokovnjak, a kot Slovenec ne eden najvišjih, kakor bi bil zaslužil, ker so bila v stari Avstriji za Slovence najnižja mesta predobra, višja samo za "Herrenvolk" — za nemško in nemškutarsko gospodo. Kljub temu je g. Romavh le izvedel, kaj je bilo pred Varšavo. "Veš kaj?" me vpraša. "Prav ničesar," mu odgovorim. "Nemci so bili s Hindenburgom pred Varšavo tepeni. "Odkod veš?" ga vprašam, "saj časopisje ni ničesar poročalo" — "Naši "ta višji" so dobili poročilo, a je tajno in sem le slučajno zvedel." Šele čez nekaj dni je časopisje malo namignilo, a tako prikrito in previdno, da je le tisti razumel, ki je znal mej vrsticami brati.

LILIJA IZ RAJA.

K.

In kolikor bolj je naraščal krik veselih in srečnih ozdravljenec, toliko bolj se je oglašala tudi množica in kričala in slavila "velikega preroka."

Prav na koncu čudnega "špalirja" bolnikov, s katerim je mesto Kafarnaum sprejelo Jezusa, je pa stalo nekoliko farizejev in pismarjev.

Tudi oni so prišli gledat, da bi se prepričali, kaj je na tem, kar se govori o tem človeku. Tudi ti so videli ta čudežna ozdravljenja in najprej ostrmeli. Tudi oni so že velikrat govorili ljudstvu, da je Jezus samo slepar. Saj so še danes podili ljudstvo domov, češ, da je neumnost, ako verjame temu sleparju. Toda sedaj, ali morejo tajiti? Ali ne vidijo sami na lastne oči. In streslo jih je vse. Na obrazih vseh se je videla osupnjenost. Premagani so bili. Toda, naj se tudi oni udajo? Naj tudi nje premoti ta prerok? Kdo pa je ta Jezus? Samo tesarjev sin! More kaj dobrega priti iz Nazareta? Pa da bi ta človek bil voditelj ljudstva? da bi šlo ljudstvo za njim? in ne za nami? Ali niso oni že od nekdaj nekaj več, voditelji? In sedaj naj oni slede temu Jezusu?

"Kaj praviš na to, Gamaliel? pošepne precej rejen pismar, z veliko sivo brado svojemu tovarišu poleg sebe.

"Kaj pravim? ne pravim? Humbug, to je vse!"

Tovariš je pomolčal in obema se je videlo na obrazih, da ne mislita kakor govorita.

"Jaz tudi tako pravim. Ljudstvo moramo svariti pred tem človekom! Ta mora biti v zvezi s samim belcebubom. Ali nismo mi predstojniki ljudstva? Ali ni dolžno vse ljudstvo samo nam pokorščino? Če smo za nič, če je ta prerok večji, kakor smo mi, če dela večje dela, kakor jih mi, kaj za to! On nima pravice tega delati. To smemo samo mi kot predstojniki!"

"Prav imaš Samuel," mu pritrdi tretji. "In glej, kako je množica neumna nanj! Ali čuješ, kako mu kriči slavo?"

"Ne, tega pa ne smemo trpeti! Še danes mora iz mesta!"

V tem je pa prišel že Jezus prav blizu njih. Komaj še dve postelji sta bili vmes. Pogledal jih je pa že. Toda ta pogled! Niso ga mogli prenesti.

"Pojdimo proč od tu, da ne bodo mislili ljudje, da smo tudi mi z njim, da odobrujemo to sleparstvo. Pojdimo se posvetovat, kaj nam je ukreniti! Proč iz mesta mora še nocoj in prav kmalu!"

In odšli so.

Prav tik teh mož pa je stala revna ženica in čula ves pogovor.

Kakor nož jo je rezala vsaka beseda, katero je čula. Debele solze so se ji vlile po licu. Prav nič ni čula veselega in navdušenega klica množice, ki je pozdravljala "velikega proroka." Ne! Njeno srce je bilo preveč polno boli in tuge.

"Jeli mogoča tolika zakrknjenost?" je zašepetala, ko so odšli ti

možje! "Toraj tudi toliki čudeži jih ne ganejo? Iz mesta mora in sicer še nocoj?" in potok novih solz se ji je zopet vtil. Ko si jih je obrisala, je pogledala svojemu Sinu Jezusu prav v obraz, kajti to je bila Marija, ko je ravno stal poleg zadnje postelje.

"In kako je truden, kako potreben počitka! Pa bo moral bežati iz mesta!" In mati se je zgubila v množici. Šla je v stanovanje svoje prijateljice, kjer je navadno prenočevala in tam šla v svojo sobico, pokleknila — — molila . . . jokala.

O, ko bi bili priča tega joka, te bolečine, katero je trpelo to materino srce! O, dobra mati, samo ti, ako se postaviš v njeno stališče in si misliš, da bi bila ti na njenem mestu in bi bil Jezus tvoj tolikaj ljubljeni sin, bi vsaj nekoliko razumela to materino bolj. — — —

O, ne imenujte me več Marijo, imenujte me Amaro to je "V grenko žalost zatopljeno."

Farizeji so pa kovali smrtne naklepe v sinagogi proti njemu.

Uboga mati!

"Velik prerok je vstal med nami in Bog je obiskal svoje ljudstvo." hitela je pripovedovati sorodnica Marijine sosedje v Nazaretu, ki je prišla iz Kafarnauma k njej na obisk. "Velike reči vrši ta Jezus. Bila sem priča, ko je od rojstva slepi v trenutku spregledal in slavil Boga!"

"In jaz sem bil priča, ko je prišlo deset gobovih k njemu in vsi so bili očiščeni. Kaj takega še ne pomni

zgodovina našega naroda," meni mož te sorodnice, ki je bil velik občudovatelj Jezusa.

"To nikakor ne more biti navaden človek. Kako bi navaden človek mogel vršiti tolika čuda?" trdi sorodnica. "Kako srečni ste tukaj v Nazaretu, da je ta Jezus doma v vašem mestu!"

Soseda ni odgovorila na te besede. Skomizgnila je z rameni in vide-lo se ji je, da je drugerega prepričanja.

"In kako vzvišeni so nauki, katere uči! Kako sem ga zvesto poslušal! Noč in dan bi bil pri njem. V resnici delj ko sem bil z njim, bolj sem ga občudoval." dostavil je mož sorodnice.

"Kje je pa hiša, kjer je doma ta Jezus?" vpraša sorodnica.

"Prav tukaj poleg naše hiše. Iz onele bajte, pod skalo, vidiš, tamle" je pokazala soseda skozi okno na Marijino hišico.

"Ima še kaj sorodnikov?"

"Oče mu je umrl. Njegova mati je pa večinoma pri njem. Le sem pa tja se kedaj vrne za nekoliko tednov domov."

"Pride tudi sam pogosto domov?"

"Da, pride! Vendar zelo redko, pa še takrat samo za prav kratek čas!"

"Gotovo se ga mesto zveseli in ste sosedje ponosni, da je tolik mož izšel iz vaše srede!"

"Tolik mož? Mi tukaj ne vemo nič o njegovi velikosti!" odgovori soseda prezirljivo.

"Ne?" zavzela sta se oba obiskovalca in osupnila. "Ves narod je presenečen in gre za njim, doma ga pa ne cenite?"

"Že od malega ga poznamo in smo ga videli, kako je pred našimi očmi rastel. Bil je res nekaj skrivnostnega, nekaj česar nismo razumeli.

Rojen je bil na poti, ko sta se šla popisat v Betlehem. Ne vemo prav, ali je bil rojen v Betlehemu, ali kje drugje. Toliko vemo, da ju ni bilo veliko let nazaj. Kje sta bila, tega nihče ne ve. Prišel je med nas že kot deček. Občudovali smo ga vsi. Nekaj vzvišenega je bilo na njem. Toda na vse zadnje to ni nič

posebnega! Kaj more priti iz takele beraške hiše. Jožef, njegov oče, je bil star tesar, o katerem tudi nismo veliko vedeli."

Obiskovalca sta začudeno poslušala to sodbo najbližnje sosede doma tega velikega moža, katerega sta tako visoko čislala.

"Ali doma ni delal teh velikih čudežev, katere dela po deželi?"

"Čudeže? Kaj res misliš, da so to čudeži?"

"Kaj takega vendar nihče ne more delati, kakor dela on?"

"Beži, beži! Nikar ne verjemi. To je vse skupaj samo sleparstvo."

"Kako bo sleparstvo, če sem pa sam na svoje oči videl?"

"Kaj si videl na svoje oči?"

"I, kaj?" pravi že nevoljen sorodnik. "Kaj sem videl? Veliko sem videl, veliko takega, da sem popolnoma prepričan, da je ta Jezus nekaj več kakor navaden človek. To mora biti velik prerok! In z menoj isto mislijo vse množice, ki gredo za njim.

"To je vse samo na videz!" ugovarja soseda.

"Kako bo na videz, če sem pa sam bil priča in sem vse videl s svojimi lastnimi očmi. Povej, ali se je že kdaj slišalo, da bi kdo sleporojenemu samo z besedo vrnil vid? Tega sem bil sam priča. Dotični človek je naš bližnji sosed. Vsi smo ga poznali dolga leta. Sam sem videl, kako so ga pripeljali k Jezusu in Jezus ga je v trenutku ozdravil. Bilo je tako-le: Jezus je šel v Jeriho. Veliko nas je bilo, ki smo ga prišli poslušati in gledati, če je res, kar se o njem govori. Hoteli smo videti še več čudežev in smo šli z njim tudi v Jeriho. Tam ob poti je sedel ta človek in prosil ubogajme. Ko je pa čul, da gre velika množica mimo, začel je vpraševati, kaj bi to pomenilo. Jaz sem ga poznal in sem stopil k njemu in mu povedal: "Jezus iz Nazareta gre mimo." Z njim sva že velikrat preje govorila o tem Jezusu in pripovedoval sem mu, kaj sem vse čul in pa tudi, kaj sem sam vse videl, kako je ozdravljaval bolnike. Svetoval sem mu, da naj tudi on gre poizkusit, morda bo tu-

di njega ozdravil. Toda njegov oče je bil velik nasprotnik Jezusov in mu je branil. Ko sem ga sedaj videl tu ob poti sem ga opomnil, da je sedaj lepa prilika, naj poskusi. In res je začel na ves glas kričati: "Jezus, usmili se me." Tako glasno je kričal, da so bili vsi hudi nanj in ga svarili, naj ne kriči. On pa, kakor bi ga nekaj posebnega spodbujalo, je še bolj kričal. V tem pride pa Jezus mimo. Ko ga sliši, kako kriči, stopi k njemu in ga vpraša, kaj želi? Pa mu je odgovoril: "Jezus, daj, da vidim!" In Jezus mu je samo rekel: "Spreglej!" in v tistem trenutku je spregledal, da smo se vsi strašno začudili in nas je vse strah obšel. Povej mi, ali si moreš razložiti, kako je to mogoče? Samo z besedo ga je ozdravil in to slepega od rojstva? Da to ni bilo sleparstvo, sem sam priča! Sam sem poznal tega človeka prav od malega. Sam sem ga videl še slepega in sam sem ga videl, kako je bil v trenutku ozdravljen."

"In vendar ne verjamem!" pravi soseda odločno.

Marija je prav takrat prišla ven iz hiše k vodnjaku po vode.

"Vidiš, ta-le žena je njegova mati!" pravi soseda in odgrne zagrinjalo, da so vsi videli, kako je udova Marija počasi z neko veličastnostjo, zatopljena v globoko premišljevanje, prišla k vodnjaku, počasi potegnila vodo s kaličem iz vodnjaka, nalila vrč in potem zopet mirno odšla.

"In takele beraške žene sin naj bo velik prerok? Bodite pametni!"

"Kaj ima bogastvo ali revščina pri velikosti moža opraviti? Meni je vseeno, ali je kraljev sin ali beračev, jaz občudujem samo njegov nauk in njegova dela."

"Torej se mesto Nazaret ne zme-ni dosti zanj?"

Rev. P. Evstahij, O. F. M.

Pridite o dobri angeli.

S trdom se bore voditelji,
verna vojska omaguje . . .
Tožni kličejo učitelji:
"Deco nam sovražnik truže" 1)

Satan trosi ljuljko vsepovsoú,
drzni sužnji so njegovi;
raste setev tisočerih zmot
med človeškimi rodovi . . .

Pridite, o dobri angeli,
rešit našo domovino,
pridite, duhovi blaženi,
čuvat ljubljeno mladino!

TVOJ NEDELJSKI TOVARIS

Piše Rev. J. C. Smoley.

DEVETNAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Veliko je poklicanih, toda malo izvoljenih.

— Mat. 23, 14. . .

"Veliko je poklicanih, toda le malo izvoljenih." S temi besedami se končuje današnji evangelij. To so jako važne besede, da, lahko rečemo izmed najvažnejših, kar jih je Kristus Gospod spregovoril. Veliko je poklicanih. Tudi mi vsi smo poklicani za večno blaženost v nebesih; da bi jo dosegli, je Kristus za nas trpel; zato smo bili krščeni; v ta namen nas je Kristus sprejel v svojo cerkev, v dosego večne blaženosti je ustanovil zakramente. Toda le malo je izvoljenih. Smo mi med njimi?

To vprašanje je neizmerno važno; a gotovega odgovora si nanje nikdo ne more dati.

Toda ena stvar je, o kateri lahko premišljujemo in o kateri bi moral vsakdo premišljevati: Gremo li po poti, ki pelje v nebesa? Na to vprašanje si lahko damo odgovor, in ta odgovor nam bo povedal, moremo-li imeti vsaj upanje, da pridemo v nebesa.

Gremo li po poti, ki pelje v nebesa?

Da bomo mogli na to vprašanje odgovoriti, treba najprej dobro vedeti, katera pot pelje v nebesa? Koga naj vprašamo zanjo? Brez dvoma edino le Jezusa Kristusa. Poslušajmo tedaj njega. Nekoč so ga vprašali: "Gospod, ali je malo tistih, ki se zveličajo? On pa jim je rekel: Trudite se, da vnidete skozi ozka vrata" (Luk. 13, 23, 24.). Kratke, pa pomenljive besede! Vrata torej, ki peljejo v nebesa, so ozka; skozi ta vrata morate torej iti! In katera pot pelje skozi ta vrata? Da bi

ne bil nikdo v dvomu o tem, jo Kristus tako-le opisuje: **Malo je ljudi, ki hodijo po tej poti.** "Ozka so vrata," pravi, "in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo." (Mat. 7, 14). Zato je pa pot, ki pelje v pogubljenje, široka, in mnogo jih je, ki hodijo po tej poti: "Široka so vrata in prostrana je pot, ki pelje v pogubljenje, in veliko jih je, ki po nji hodijo." (Mat. 7, 13).

Tu imamo, prijatelji moji, navodilo, po katerem se nam je ravnati pri vprašanju: Gremo li po poti, ki pelje v nebesa? Gremo li po ti poti, po kateri gre le malo ljudi na svetu, se li moremo tolažiti z besedami, ki jih je govoril Gospod svojim učencem: "Ne bojte se, majhna čreda, ker vašemu Očetu je dopadlo vam dati kraljestvo" (Luk. 12, 32). Ako pa gremo po poti, po kateri gre večina ljudi na svetu, potem se nam je bati, da gremo v pogubljenje.

Da si bomo torej dali lahko jasen odgovor, vprašajmo se, po kateri poti hodi le malo ljudi, in gremo li mi po tej poti? Z drugimi besedami: Mislimo li mi tako in govorimo in ravnamo i mi tako, kakor jih misli in govori in ravna le malo na svetu?

V prvo: Mislimo li mi tako, kakor misli le malo ljudi na svetu? Mnogo ljudi ne misli tako, kakor Bog hoče, ampak proti Bogu; mnogo jih misli, kako bi si napravili nebesa tu na svetu, na nebesa po smrti pozabljajo; mnogo jih misli le na to, kako bi bližnjega zlorabljali, izkorisčali, kako bi ga ogoljufali itd. Na drugi strani je pa le malo ljudi, ki mislijo pošteno, kojih mišljenje bi prešinjala ljubezen do Boga in do bližnjega, ki bi mislili povsod na nebesa. Kakšno je torej naše mišljenje? Je čisto, pošteno, pravično? Gremo li po ti poti v večnost?

V drugo: Govorimo li tako, kakor jih govori le malo na svetu? Večina ne govori dobro: koliko laži, koliko obrekovanj, koliko častikraje, koliko kletvin! Koliko brezbožnih, brezverskih govorov! Malo jih je, ki znajo brzdati svoj jezik, kakor ukazuje Kristus. Smo li mi med njimi?

V tretje: Ravnamo li tako, kakor jih ravna le malo na svetu? Večina dela, kakor bi jih ne čakala nikaka sodba v večnosti. Za božje in cerkvene zapovedi se ne brigajo, za večno življenje jim ni prav nič mar. Malo jih je, ki skušajo s svojim življenjem dopasti Bogu, ki skušajo vestno izpolnjevati božje in cerkvene zapovedi, ki mislijo pri vseh svojih delih na večnost, ki se pri vsakem delu vprašajo, kakor sv. Alojzij: Kako bo s tem v večnosti? Spadamo li mi k tem ljudem?

Vidite, po tem lahko sodimo, gremo li po poti, ki pelje k zveličanju.

Kristus nam pa označuje še drugo pot, ki pelje k zveličanju. On pravi: "Kdor hoče za menoj priti, naj vzame svoj križ na sebe in hodi za menoj" (Mat. 16,24). Torej: pot zatajevanja samega sebe, pot križa.

Pot zatajevanja samega sebe! Zatajujemo li same sebe, premagujemo li poželjivosti in želje, ki niso v soglasju z božjo voljo? Ravnamo li tako, kar pravi apostol Pavel o sebi: "Tarem svoje telo in ga imam kot sužnja ujetega, da ne bi bil, ko druge učim, sam zavržen" (1. Kor. 9, 27). Če ne zatajujemo samih sebe, potem ne gremo po poti k zveličanju.

Pot križa! Vsakemu človeku nalaga Bog poseben križ. Nosimo li ta križ potrpežljivo za Kristusom, ne godrnjamo li proti Bogu? Svetniki in svetnice so se veselili križa, prosili za križe; ne godrnjamo li proti

križem?

Vidite, tako se lahko prepričamo, če gremo po poti k zveličanju.

Marsikdo bo moral morda priznati: Dosedaj nisem šel po poti proti nebesom; marsikdo bo morda pristavil: Če je tako, je pa res težko, priti v nebesa.

Da, težko je, priznavam tudi jaz! Težko je priti v nebesa! Zato pravi Gospod: “**Trudite se**, da vnidete skozi ozka vrata!”

Težka, pravim še enkrat, je pot v nebesa; toda vprašam vas, kaj pa ni težko na svetu? Ni li težka pot k slavi? Ni li težka k časti? Ni li težka k bogastvu? Ni li težka k veči in znanosti? Koliko mora človek pretrpeti in prenesti, da doseže slavo, da nagromadi bogastvo! In pot k zveličanju naj bi ne bila težka? Mi naj bi proti težavam godrnjali? Mi naj bi dosegli zveličanje brez truda, napora in trpljenja?

Glejte, prijatelji, ob teh težkočah hiti nam Gospod sam na pomoč. On pravi: “Vzemite moj jarem na se in se učite od mene . . . Moj jarem je namreč sladek in moje breme je lahko.” (Mat. 11, 29—30). Kristus nam naše težkoče in zoprnosti na poti proti nebesom oslajšuje; oslajšuje, kakor jih je slajšal svetnikom, da so ob križih, ki naj bi jim bili pot v nebesa, čutili največjo radost in slačkost.

Bratje moji, premišlujte skrbno Gospodove besede v današnjem evangeliju: “Veliko je poklicanih, toda le malo izvoljenih.” Vprašajte se, hodite li po poti izvoljenih, ki pelje v nebesa, ki pelje k zveličanju, po poti, po kateri gre le malo ljudi, in ta pot je pot zatajevanja samega sebe in pot križa. Trudite se, da boste med izvoljenimi, ne samo med poklicanimi, da boste vsi pripuščeni k nebeški gostiji. Amen.

DVAJSETA NEDELJA PO BIN-KOŠTIH.

Gospod, pojdi doli, predno moj sin umrje.

— — Jan. 4, 49.

H Kristusu Gospodu je prišel kra-

ljev uradnik. Njegov sin je nevarno obolel, in bilo se je bati, da umrje, kajti, kakor pripoveduje evangelij, je začel umirati. Zato se je oče zatekel k Gospodu življenja in smrti in ga prosil, da bi mu sina ozdravil: “Gospod, pojdi doli, predno moj sin umrje.”

Prijatelji moji, tudi mi prosimo nebeškega Gospoda, da bi ga ozdravil, če nam kdo zbolí. Otroci molijo za svojega bolnega očeta, za bolno mater; stariši za svoje bolne otroke. I mi sami molimo za zdravlje, če obolimo. To ni nič čudnega, saj je vendar zdravlje tako dragocen dar, saj imamo le eno samo življenje.

Kar je pa čudno, kar se ne da razumeti, je to, da **redko kdo misli na srečno smrt**. In vendar bomo mi vsi umrli, vse čaka smrt! Srečna smrt pa ne bo prišla sama od sebe, treba si nam jo je v življenju zagotoviti. Kako pa? Na to vam hočem v današnjem premišljevanju odgovoriti.

Srečna smrt je velik dar božji. Sv. Avguštin pravi, da je to krona, ki krona vse druge božje darove. To se razume samo od sebe. Naj je prejel kdo od Boga najlepše telesne in dušne darove in zmožnosti, če je celo življenje živel v milosti božji, če je pa nesrečno umrl — razumejte, kaj poó tem mislim — — zgubljen je za celo večnost.

Kaj torej storiti, da si zagotovimo srečno smrt?

I. — Molite za srečno smrt!

To je, kakor sem rekel, dar, milost božja in za milost božjo moramo prositi. Resnica je, da nam daje Bog nekatere milosti, ne da bi ga za nje prosili, na primer: da ste katoličani, je milost božja, za katero niste Boga prosili; da imaš gotove telesne in dušne zmožnosti, so milosti, katere si prejel, ne da bi bil Boga za nje prosil. So pa zopet milosti, katere bomo prejeli le, če za nje prosimo, in taka milost je srečna smrt. “Znano je,” pravi sv. Avguštin, “da daje Bog gotove milosti edino le tem, ki za nje prosijo, in taka milost je, da ostanemo v prija-

teljstvu božjem do konca in da srečno umremo.”

Vidite torej, da je neobhodno potrebno, da molimo za srečno smrt. In vendar je le malo ljudi, ki molijo za srečno zadnjo uro! Na vse se spominjajo v svojih molitvah, toda na milost srečne smrti pozabljaajo. To je velika napaka, nesrečna napaka, na katero vas opozarjam in prosim: Ne pozabite v svojih molitvah te tako važne stvari, ki je krona vseh božjih milosti. Dan za dnem, posebno pa zvečer, ko legate k počitku, prosite za srečno zadnjo uro!

2. — Za srečno zadnjo uro se pa treba tudi pripravljati.

Kako pa se pripravljati? V življenju in v smrti.

Pripravljati se treba v življenju! Kdo morda poreče: Za to je še dosti časa! Kaj pa pravi Kristus? “Bodite pripravljani! Ko tat bo prišla smrt!”

Kako pa si zagotoviti srečno smrt? Dva izreka nam dasta na to vprašanje odgovor. Sv. Avguštin pravi: “Ti se bojiš v grehu umreti, pa se ne bojiš v grehu živeti?” In sv. Ambrož kliče: “Sveto življenje te bo pripeljalo k sveti smrti.”

Sveto življenje torej! Živi sveto, pa si boš pripravljaj sveto smrt! Sveto življenje, sveta smrt! Življenje je priprava na smrt! Toda odlagati ne smete, prijatelji moji! Če se ne brigate, da bi srečno umrli, kako pa morete pričakovati od Boga, da bi vam Bog to milost podelil?

Ob smrti se pripravljajte za srečno zadnjo uro!

Tu mislim na smrtno nevarnost, nevarno bolezen. Ne pozabite na telesnega zdravnika, ne pozabite pa tudi na dušnega zdravnika!

Prvo je treba, da napravimo red z Bogom! V ta namen imamo sv. spo-ved; v nji se lahko očistimo, v nji bomo zadobili zopet svatovsko oblačilo, katero moramo imeti, če hočemo iti k nebeški gostiji. Drugo: Pripravimo se dobro na sprejem Jezusa Kristusa v sv. popotnici! “Jaz sem živi kruh, ki je prišel iz nebes. Kdor je od tega kruha, bo živel na veke,” pravi Gospod. (Jan. 6, 51—

52). Tretje: Prejmimo zakrament sv. poslednjega olja. Ta zakrament je zakrament umirajočih, edino le bolnikom se podeljuje. Ne imenujemo ga zakrament sv. poslednjega olja, češ, da nam donaša smrt, ampak, ker je med vsemi cerkvenimi maziljenji poslednje; veste, da cerkev mazili pri sv. krstu, pri birmi in pri posvečevanju duhovnov.

Sv. poslednje olje je ustanovil Kristus Gospod, in apostoli so je podeljevali po ukazu Gospodovem bolnikom. Sv. evangelist Marka pravi: "In so šli (apostoli namreč) in oznanjevali, da naj delajo poko-

ro. In so izganjali veliko hudičev in z oljem mazilili veliko bolnikov in ozdravljali" (6, 12—13). In sv. apostol Jakob piše izrecno v svojem listu: "Če pa kdo med vami zboli, naj pokliče k sebi mašnike cerkve; ti naj molijo nad njim in naj ga mazilijo z oljem, v Gospodovem imenu. In molitev v veri otme bolnika in Gospod mu polajša, in če je v grehah, se mu odpuste." (5, 14—15).

Velike milosti podeljuje bolnikom ta zakrament: pomnožuje posvečujočo milost božjo, zbrise ostanke grehov, ki jih človek v svoji oslabeledosti ne more zbrisati s sv. spovedjo, okreпча dušo in telo, če se

Bogu tako dopade.

Iz tega je jasno, kako važno je, da prejmemo ta zakrament, da si pripravimo srečno zadnjo uro. Prejeti ga je pa treba z živo vero in s spokornim duhom!

Tako se torej pripravljajte na smrt: z molitvijo in s posebno pravico!

"Gospod, pojdi doli, predno moj sin umrje," je prosil kraljevi uradnik Jezusa Kristusa. Tako se tudi vi zatekajte k Gospodu, ko vas obišče bolezen!

Dobrotljivi Bog naj pa nam vsem podeli srečno zadnjo uro! Amen.

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

Po teh besedah se je priklonil in odšel z Rivierom iz sobe.

Grofica se v Chatillon nikakor ni dolgočasila. Ana je imela izvanreden, prirojen dar, da je znala vsakogar zabavati. Kar je vedela pripovedovati o markezu Riviere, je Blanko jako zanimalo. Vendar pa so bila nekatera poročila glede mladega markeza jako neprijetna. Videti je bilo, da je grofica jako zbolelo, kakor hitro je hišna začela pripovedovati o Coligny-jevem upanju v markeza, katerega se poslužuje admiral pri najvažnejših opravkih. "Ako je kaka posebno važna zadeva, ali naloga, za katero treba veliko previdnosti, razuma in hrabrosti, izroči se gotovo markezu Riviere," pripovedovala je Ana. "Stari knezov sluga mi je rekel, da je Hugon admiralova desna roka. Pogosto ga je že poslal na dvor v Pariz, in knez je bil s poslancem vedno jako zadovoljen. Ta pa, s komur je admiral v takih zadevah zadovoljen, rekel mi je admiralov slu-

ga, mora biti mož v celem obsegu besede."

Hišna ni opazila, da Blanka ni nič kaj vesela te hvale; tudi ni opazila, da je tako odlikovanje markeza od strani Coligny-ja zbolelo njeno srce. — Tu je bilo med rešiteljem in med rešeno Blanko vidno veliko nasprotstvo.

Glede naloge, odkazane mu od admirala, da naj pazi in skrbi za grofico Blanko, storil je Riviere več, kakor je bila njegova dolžnost. Ne da bi čakal, oglasil se je vsako jutro in vsako popoldne ob gotovih urah v predsobi grofice in vprašal po njenih željah. Vedno ga je jako milostljivo sprejela. Njena ljubeznjivost in lepota ste tako zmedle njegovo jasno mišljenje, da ni niti opazil, da on, kot Hugonot, ne more imeti nikakega upanja, da bi Blanka kot katoličanka podala njemu roko. Vodil jo je po odredbi admiralovi po okolici, razkazal ji vse krasnejše kraje in se čutil neskončno srečnega ob njeni strani.

Ko se je grofica tretji dan svoje bivanja v Chatillon vrnila z izleta, pozdravil jo je pred gradom Serra, dvorni norec njenega starega očeta. Ni pa nosil običajne obleke, kakor jo nosijo norci, tudi ni imel na sebi predikantske halje, ampak je bil oblečen v vojno opravo, kot mlad plemič, z bočalcem za pasom, s perjanico na glavi.

"Moj stari oče je prišel," je rekla Blanka.

"Kako veste to?" je vprašal markez, katerega ni nikakor razveselil prihod moža, ki mu bo odpeljal Blanko in tako prekinil najsrečnejše ure njegovega življenja.

"Vidim Serra, senco mojega starega očeta, torej mora biti istinitost sence tudi tu."

"To je pa prav dobro in jako lakavo za me," odvrnil je norec. "Jaz sem senca, — — Vaš stari oče istinitost. Ako je senca vašega starega očeta po naravi in poklicu norec, grof Autremont pa istinitost norčeve sence, — — kako velik norec mora

biti grof Autremont?"

Riviere je začudeno gledal tujca, ki je tako nenavadno govoril, kojega šaljiv obraz je bil tako podoben obrazu predikanta Habakuka. Še bolj se je pa začudil, ko ga je plemič prav zaupno nagovoril.

"Grof Autremont vas jako občuduje in vas nikakor ne more prehlaliti, gospod markez! Ako niste dober plavalec in potapljač, potem vam grozi nevarnost, da utonete v morju priznanja in hvale. Ubogajte moj svet, — — ginjenost naj vas ne preslepi, markez! Ostanite hladni in držite se nad vodo, nikar ne mislite, da so pod vodo trdna tla."

"To so jako zlobna namigavanja, Serra!" rekla je Blanka smehljaje. "Da primerjate priznanje in hvalo mojega starega očeta s tako cenim blagom, — — — to je pa res ničvredno!"

"Ako hočem biti odkritosrčen, milostna krasotica, potem moram priznati, da sem pretiraval," rekel je Serra. "Zahvala in priznanje so besede, — — besede so zrak, — — zrak je pa lažji ko voda, — — ergo je bilo pretiravanje, ko sem trdil, da niso besede zahvale nič drugega ko voda."

Podali so se proti gradu.

"Zdi se mi," je rekel Riviere proti norcu obrnjen, "da sva se morala že nekje videti."

"Tudi meni se to zdi," je rekel Serra. "Mislite, da me poznate, ker ne znam maskirati svojega obraza. Mojstra umetnosti, ki zna svojo notranjost, svoje bistvo vedno zakriti pod krinko, ne boste nikoli prav spoznali. Pobožna halja in častita čepica predikanta Habakuka ste bili tako prozorni, da je vsak, kdor je imel oči odprte, videl pod haljo norca. Radi norca pa predikanta Habakuka ne sme nikdo grajati; pošten norec je še vedno lahko svetnik v primeri s svetohlinskim norcem v halji, ali v primeri s pobožnim lopovom brez halje."

"Je li to mogoče? Vi ste Habakuk?" vzkliknil je markez začudeno.

"Da, on je," rekla je Blanka in mu na kratko pojasnila vzroke, zakaj se je Serra preoblekel in tako

ravnal.

"Serra" dejal je resno Riviere. "Občudujem vašo zvestobo in spretnost, s katero ste skrbeli za rešitev vaše zapovednice. To zvestobo treba toliko bolj ceniti in spoštovati, ker je bila spojena z nevarnostjo za vaše življenje."

Vstopili so v sprejemno sobo, kjer so upali, da bodo našli grofa. Sluga pa jim je javil, da se je podal s knezom v njegove zasebne sobe.

Prijateljstva iz mladih let so blagoslov še v poznejši dobi. Naj je človek še tako prebrisan in zvit, svojih še tako skrivnih nakan in namer ne bo mogel prikriti svojemu prijatelju, ki pozna njegov značaj in njegovo srce. K temu pa pride še odkritosrčnost in dejstvo, da prijatelj prijatelju lahko reče, česar bi mu kdo drugi ne smel reči. Prijatelj ga lahko graja, pove mu lahko marsikako britko resnico, ne da bi ga razžalil. Resni opomini bodo pogostokrat imeli vseh, ker prihajajo iz odkritosrčnega, ljubečega srca. — — Tako razmerje je vladalo med Coligny-jem in Autremontom. Na dvoru Franca I. sta živela oba plemiška gospodiča v skupni sobi, odgojevala sta se oba za isti poklic, postala sta prisrčna prijatelja. Pozneje sta se skupno bojevala pod istim praporom v Italiji, skupne težkoče in napornosti vojne, skupne nevarnosti so šele v polni meri odkrile njuno mejsebojno zvestobo in udanost. Ako grof Artur Autremont ni mogel verjeti, da je Coligny izdajalec domovine, pripisovati mu je to njegovo kratkovidnost edino le njegovi veri v plemenito mislečega prijatelja izza mladih let. Dogodki zadnjih dni pa so zbudili grofa iz njegovih sanj. Stavil je dogodke, ki so bili za Coligny-ja nedvomno jako neugodni, in prišel je do jako žalostnega zaključka.

Sestanek prijateljev je bil nad vse srčen.

Coligny je celo pozabil na skrbi, ki jih je imel kot vodja stranke, poln veselja je pripovedoval razne šaljive dogodke izza njunih mladih let na dvoru. Grof Autremont pa je

bil videti žalosten in potr. Navzočnost nekaterih plemičev je ovirala grofa, da ni mogel govoriti o tem, kar ga je vznemirjalo. Admiral je opazil vse to, videl je, da mora biti nekaj nenavadnega, zato je takoj, ko so plemiči odšli, povabil grofa v svojo sobo na zaupen razgovor.

"Ti ostaneš vsaj par dni tu, dragi mi Artur? To veselje mi moraš napraviti!" dejal je Coligny, se postavil pred grofa in položil svoji roki na njegove rame. "Če človek ne more nikoli sleči svoje vojne oprave, če se ne more nikoli znebiti svojih skrbi za javno blaginjo, potem res prav hrepeni po zvestem, zanesljivem prijatelju."

"Da slečeš železno vojno opravo in jo zamenjaš z obleko miru, da prepustiš skrbi za javno blaginjo kralju, vse to je odvisno le od tebe, dragi mi Gašper!"

Jeze je zardel Coligny.

"Da bi kralju prepustil skrb za javno blaginjo?" je ponovil grofove besede. "Kako skrbi Njegovo Veličanstvo za svoje podanike, o tem pričajo ječe in vislice za ljudi, ki niso ničesar drugega zakrivili kakor to, da zahtevajo za se versko svobodo in pravico, da smejo moliti v svojem domačem, francoskem jeziku."

"Versko svobodo imamo," odvrnil je Autremont. "Mir, sklenjen v Longjumeau, daje protestantom iste pravice kot katoličanom. Vse izjeme prejšnjih mirovnih pogodb so preklicane. Izrecno stoji zapisano v Longjumeau-ski mirovni pogodbi: "Hugenoti naj le uživajo versko svobodo tako dolgo, dokler Bogu ne dopade, da zjedini vse Francoze zopet v eni sami cerkvi." — — Več vendar ne moreš zahtevati."

"Dokler Bogu ne dopade!" dejal je zaničljivo Coligny. "Bog mirovne pogodbe, sklenjene v Longjumeau, je kralj, — — oziroma njegova mati. Tej ženski, ki je polna zlobe in zvijače, se bo kmalu posrečilo, da se bo Hugenotom priznana verska svoboda zopet preklicala, ker se bo njej dopadlo, da zjedini vse Francoze v eni sami cerkvi."

GLASNIK ŽENSKIH DRUŠTEV.

H. B.

NAŠIM MATERAM.

Prav za prav sem zadnjič, ko sem dekletom nekaj na srce polagal, začel hišo pri strehi graditi. Če bi bilo res, kar smo včasih mislili, da je v Ameriki vse ravno narobe prav, kakor v Evropi, bi bilo to v redu. Ker pa vidimo, da je tu vse bolj prav, kakor v Evropi, posebno zdaj, bi bilo boljše pri pravem koncu začeti, najprej pri materah, potem pri hčerkah. Hčerke nagovarjati za samostansko življenje, brez ozira na matere, je lahko iz večih ozirov nevarna reč. Mladega človeka ni težko za kako reč navdušiti. Slamo je kaj lahko zažgati. Mlad človek, brez razlike spola, je kakor slama. Pa ne mislim ravno, da jo ima v glavi. Treba vreči samo iskro, pa bo plamen visoko zaplapolal. Samo škoda, da enako hitro izplapolala. Ravno v tem trenutnem, ali če hočete slamnatem navdušenju za vzore, obstoja nevarnost.

Jaz lahko navdušim kakega fanta ali dekleta za vzvišeni duhovski, redovni poklic. A ker je to navdušenje umetno vbrizgano, ker ni izrastle iz sočnih, po dobri domači vzgoji razoranih tal, nima korenin, zato kaj rado vsahne. Če tak, ali taka, sledi prvemu, od zunaj umetno vbrizganem navdušenju za duhovsko, samostansko življenje, se rado zgodi, da ga, jo začne duhovska, redovna obleka žuliti. Takih žuljev, bi pa jaz nikomur ne privoščil. Sam jih sicer še nisem dobil in upam z božjo pomočjo, da jih tudi ne bom, ker je moja koža že prestara za to, a iz skušenj drugih vem, da so zelo skeleči. Na podlagi teh lahko rečem, da je lažje stopiti v samostan, kot iz njega. Tam pred glavnimi vratmi

ljublanskega "lemenata" stojita dva moža orjaka. Oba si lase pulita. Bogoslovci so "zgruntali," da si jih eden zato puli, ker je šel notri, drugi pa zato, ker je šel ven. Ko bi bil umetnik res hotel to dvojno kesanje izraziti, bi bil onega, ki je šel notri, skoro gotovo bolj plešastega naredil, da bi tako izrazil njegove boje pri iskanju izhoda, ki ga nazadnje le ni našel.

Po mojem mnenju ima dekleta, ki je na podlagi umetno vbrizganega poklica stopila v samostan, še večje boje, kot fant, ako jo začne redovna halja žuliti. Njen čut sramu je tudi v tem oziru bolj razvit, kot pri fantih. "Kaj bodo rekli doma, kaj sorodniki, kaj znanci in znanke, če grem ven?" Te pošasti stojijo pred samostanskimi vratmi in ji zastavljajo izhod. Ne upam se trditi, da bi bila to samo otročja strašila. Ni prijetno požirati očitkov starišev: "Saj sem ti pravil, saj sem ti pravila, da se ne prenašli, zakaj si tako silila. "Ni prijetno poslušati namigavanj:" To je tista, ki je hotela biti nuna" Spominjam se iz starega kraja, kako neprijetno skušnjo je naredil en "klosterski liferant." Z najboljšim namenom je spravil par deklet v samostan. Vse so menda prišle nazaj. Kako so bile hude nanj, ko so morale radi tega marsikatero grenko požreti in se jih je prijel priimek "nuna". Jaz imam sicer rajši da me dekleta sovražijo, kot nasprotno, a takega sovraštva bi si ne nakopal rad.

Iz tega pa ne smete sklepati, da se kesam in nazaj jemljem, kar sem zadnjič napisal dekletom. Niti besedice ne! Le eno misel, ki sem se

je zadnjič le mimogrede dotaknil, bi rad obširneje razvil in s tem dekleta, ki mislijo na samostan, obvaroval, da bi jim ne bilo treba si enkrat las puliti, ko bi vstopile. Dejal sem, da je sramota za ameriške Slovence, ker morajo duhovniški naraščaj še zdaj iz starega kraja dobiti, ter pristavil, da ne bom preiskoval, kje je krivda, ali pri sinovih ali pri stariših, ali pri obeh. To je tista misel, ki jo mislim, raztegnjeno na duhovniški in redovniški naraščaj obeh spolov, danes razplesti.

Duhovniški in redovniški poklic je milost. Milosti si nihče ne more zaslužiti, sicer bi več ne bila milost, ampak nekaj, do česar ima dotični že neko pravico. Do česar ima kedo kakoršnokoli pravico, to zanj ni več milost. Milost je samo, kar se da popolnoma zastonj. Matere, kaj sledi iz tega? Da bo Bog dal vašemu sinu, vaši hčerki poklic v duhovniški, oziroma v redovniški stan, ako ga jima je namenil, naj ju vi tako ali tako vzgajate, dobro ali slabo? Jaz pravim morebiti, ker Bog v deljenju milosti ni vezan na vaše vzgojne delo. Sv. Pavel je bil vzgojen v Kristusu sovražnem duhu. "Drhteč groznje in moritve," pravi sv. pismo, je šel takrat še Savel v Damask, da pripelje kristjane zvezane v Jeruzalem . . . Toda glej, na poti ga doleti milost spreobrnjenja, da, ne samo milost spreobrnjenja, ampak še večja milost, apostola. In on ni edini te vrste. Veliko jih je prejelo to ali ono milost, ki so je bili ne samo na videz, ampak v resnici manj vredni, kot drugi, ki je niso prejeli. Morda jo dobi tudi tvoj sin, tvoja

hči, naj ju vzgajaš, kakor hočeš. A le morda.

Je li pa gotovo, da bo vaš otrok dobil milost poklica, ako ga dobro vzgojite? Tega ne morem in ne smem trditi, ker bi s tem trdil, da daje priprava na to milost vendar nekako pravico do nje, kar bi bilo zopet v nasprotju s pojmom milosti, nasprotno tudi s tem, kar nam spričuje vsakdanje življenje. Količko mater dobro vzgoji svoje otroke, a nobenega Bog ne pokliče v službo altarja, ali v samostansko tihoto, dasi morda to srčno žele. Otroci drugih mater, ki tudi niso zaničerno vzgojeni, vendar ne tako dobro, drug za drugim zapuščajo svet in slede božjemu klicu v samoto. Kakor tedaj slaba vzgoja ni nikak oviravni zadržek milosti poklica, tako dobra vzgoja ne daje nobene pravice do nje. Da, niti to se ne more reči, da bi bila dobra vzgoja nekak nagibajoči vzrok za podelitev te milosti, kakor n. pr. če kdo za kako izkazano mi uslugo pričakuje od mene kake protiusluge. Zahtevati sicer ne more nič, krivice mu ne storim nobene, če mu je ne skazem, pač pa se nekako spodobí, da mu enako z enakim vrnem. Tudi ta "spodobí se" je proti pojmu čiste milosti.

Tedaj je vendarle vseeno, kar se tiče milost poklica, ako ve dobro ali slabo vzgojite svoje otroke? Odločno ne! Čeravno ona na noben omenjenih načinov ni vezana na dobro vzgojo, ampak ostane čista milost, jo Bog vendar navadno takim daje, ki imajo zanjo dobro naravno podlago, ki so dobro vzgojeni. Zopet je življenje, ki nam to spričuje. Poglejte ve v življenje svetnikov! Ali se ne začne velika večina njih življenjepisov z besedami: Bil je sin, bila je hči sicer revnih, a pobožnih starišev, ki so ga, jo, v strahu božjem vzgojevali. Poizvedujte nadalje po domačih razmerah onih hiš, iz katerih je izšel kak duhovnik, redovnik, redovnica. V večini slučajih boste zvedeli, da je bila to vsaj takrat dobra krščanska hiša, ki je svoje otroke dobro vzgajala.

Ako pa Bog milost poklica navadno naveže na boljše naravne preč-

pogoje, mora tukaj, pri naravnih predpogojih, pri vzgoji, manjkati, da imamo tu v Ameriki tako malo duhovniških in odločno premalo redovniških poklicov, ker tega vendar ne more nihče po pravici reči, da bi bil Bog nasproti Amerikancem s svojo tozadevno milostjo bolj skop, kakor proti drugim. Poglejte Irce, koliko duhovniških in redovniških poklicov imajo. Sigurno Irči niso Bogu sami na sebi nič bolj pri srcu, kot Slovenci, ko bi bili tudi res najprvotnejši Amerikanci, ker Bog ne gleda ne na osebo, ne na narodnost. Torej mora biti vzrok, da mi nimamo zadostnih omenjenih poklicov, tudi pri vzgojiteljih in v prvi

Rev. P. Evstahij:

Prošnja.

Mati Sina božjega,
prošnja vdana se oglašá:
bođi tudi mati naša,
slednji čas usmiljena!

Grešniki nevredni smo,
ker Gospoda smo žalili,
žalostni in bedni smo,
često milost izgubili,
v strahu in trepetu smo . .
da nas rešil bo pekla!

Ti si lepa, čista vsa,
vekomaj brezmadežna,
prosi Sina in Sodnika,
O Devica blažena

vrti pri specialistinjah vzgoje, pri materah. Pravim tudi pri vzgojiteljih. Predobro namreč vem, da je vzgoja v ožjem pomenu besede še od marsičesa drugega odvisna, posebno od otrok samih in njih sodelovanja. A ti činitelji, ki poleg pravih vzgojiteljev, z materjo na čelu, še vplivajo na vzgojo otrok, so v splošnem isti pri nas, kot drugod.

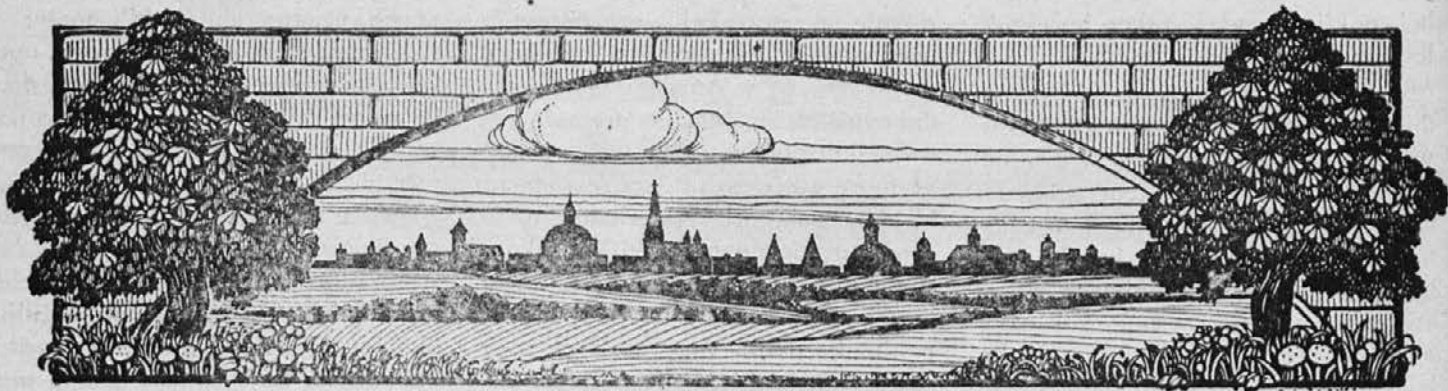
Na vsak način bo tedaj dobro, da si naše matere malo vest izprašajo glede tega. In če bodo pri tem zatajile svoje samoljubje, bodo brez dvoma prišle do zaključka: Res je, tudi naša krivda je, Bog ve, če ne največja. Vsaj jaz mislim, da je duh

starih pristno slovenskih mater v naših modernih materah preveč opešal. Spominjam se še tistega dne, ko so mi rajna mati skrivnostno povedali: "France, z atom sva se menila, da bi te dala v šolo, če boš za gospoda študiral. Gloria, samo gloria sina novomašnika jim je ves čas študiranja donela po ušesih in jih priganjala k delu, jim hladila žulje, ki so jim jih delali študijski stroški. Spominjam se še toliko drugih mater, ki so neutolažljivo jokale, ko jim je sin dal spoznati, da ne misli iti v "lemenat," ali so lepega dne dobile pismo, da misli izstopiti iz samostana. Vsi njih sladki upi so bili z enim mahom pokopani in z vročimi solzami poškrabljeni.

Morda so se še malo preveč živjele v to željo, tako, da so nekako moralno prisilile svoje sinove, da so šli v "lemenat" ali ostali v samostanu, ker bi jim bilo le pretežko gledati objokano mater, dasi se niso čutili poklicane. Tega ne odobravam. Kar je bilo pri tem lepega in hvalevrednega je bil duh, ki je rodil to nasilno željo, imeti otroka v Gospodovi službi. Tega duha, ki nam je svoj čas dal toliko izvrstnih duhovnikov, redovnikov in redovnic, pogrešam pri sedanjih naših materah. Tega bi rad na novo vzbudil v njih, ker sem prepričan, da bi potem ne bilo treba tožiti o pomanjkanju duhovniških in redovniških poklicev.

Matere, ve polagate Bogu za človeka podlago. Ko ste to položile, mu Bog vdihne dušo. Ve mu pa polagate tudi podlago za nadčloveka, ne v smislu modroslovnega norca Nietzscheja, ampak v krščanskem smislu. V krščanskem smislu je nadčlovek Bogu posvečena oseba, ki ne spolnuje samo zapovedane, ampak tudi samo svetovano božjo voljo. Ako boste ve Bogu postavile dobro trdno podlago, z vzorno krščansko vzgojo svojih otrok, potem bo Bog vaše prizadevanje, srčne želje in molitve nagradil s tem, da bo enega ali drugega vaših otrok poklical v svojo posebno službo.

(Konec prihodnjič.)

✻ Iz katoliškega in nekatoliškega sveta. ✻

AMERIŠKE NOVICE.

Umrl je v Chicagi poglavar reformirane ameriško-anglikanske cerkve, škof Samuel Fallows, kar pomenja tudi za katoličane obžalovanja vredno zgubo. Rajni je bil mož širokega obzorja in intenzivne delavnosti. Veliko se je trudil za zboljšanje mejsebojnih odnošajev mej različnimi verami Združenih držav. Še kot nad osemdesetletni starček je sprejel častno predsedstvo "American Unity League," ki se je konstituirala za boj proti Ku Klux Klanom. Za časa civilne vojske je bil polkovnik, pozneje pa častni generalni brigadir drobtovoljcev.

Šestdesetletni novomašnik. Prvi duhovski kandidat, ki mu bo novi savannahski škof Rt. Rev. Keyes podelil mašniško posvečenje, je Rev. Edward Dwyer, mož nekaj nad šestdesetih let. Ravno isto leto, ko se je škof, ki ga bo posvetil, rodil, je on začel študirati bogoslovje. Toda ker je mislil, da ni za ta stan, je izstopil in začel z businessom, pri katerem mu je bila sreča mila. Oženil se je in imel enega sina, ki se zdaj veseli očeta in nove maše. Po ženini smrti se ga je znova lotilo veselje do duhovskega stanu in mu ni dalo miru, dokler se ni odpravil v opatijo sv. Vincenca, na daljevat oz. znova začel bogoslovni nauk. Zdaj je s svojimi študijami na koncu, dne 18. okt. bo kot novomašnik stopil pred altar.

Narodna konferenca dobrodelja se je vršila od 17.—20. sept. na katoliškem vseučilišču v Washingtonu. Okrog tisoč delegatov in škofijskih vodij dobrodelnih naprav Združenih držav, s predsedniki Vincencijevih konferenc, duhovnikov in lajikov, se je posvetovalo, o raznih vprašanjih, ki zadevajo katoliško dobrodelje. Z novimi idejami obogateni in z novim navdušenjem prepojeni, so se vrnili delavci ljubezni do bližnjega v svoje delokroge, da izvedejo, kar se je sklenilo.

Proti razporokam. Na isti konvenciji nemških katoličanov se je povdarjalo, da je naše družinsko življenje, kakoršno je ustanovljeno od Boga, ter kot tako podlaga države in cerkve, v svojem temelju ogroženo. Zlasti dva sovražnika je

spodkopavata: Razporoka in kontrola poroda. Razporoka je ena največjih nevarnosti za družino in obenem kršenje od Boga razglašene nerazvezljivosti zakona: Kar je Bog združil naj človek ne loči. Enako nevaren grobokop družin je kontrola porodov, nevaren tim bolj, ker se razširja pod navidezno lepo firmo večjega socialnega blagostanja, pri tem pa popolnoma prezira, da prestopanje božje postave: Ne ubijaj; ne more roditi blagoslova in blagostanja.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Splošni položaj. Ko se je eden naših rojakov zadnji čas vrnil iz Jugoslavije, je dejal, da se našim ljudem v Jugoslaviji pod sedanjo "bratsko" vlado stokrat slabše godi, kakor se jim je pod prejšnjo, tujekrvo gospodarico. To je resnica. In to v vseh ozirih, z edino izjemo, da so mesto "blažene" nemščine dobili malo bližje srbščino. Ta velikanški razloček tujcu, ki se je po dolgih letih vrnil v domovino, veliko bolj v oči pade, kakor domačinu, ki je ta prehod polagoma doživljal. Meni se iz dušeslovnega stališča prav nič čudno ne zdi, če ob pogledu na mizerijo, ki brez dvoma ne gre vsa na rovaš vojske, vzdihne: O blažena Avstrija! Seve tistemu, ki je vojna leta preživel v domovini in od blizu gledal, da nam Slovanom tudi Avstrija ni bila mati, ampak mačeha, kar se je v tej krvavi dobi dosti očitno pokazalo, bi ta vzdih zastal v grlu. V nebesih Jugoslovani nismo nikoli bili. To pa lahko rečemo, da če smo bili prej v vical, smo zdaj v peklu. Edino dobro je še, da nam ne velja Dantejev: Lasciate ogni speranza! Pustite vse upanje! Nasprotno; če vsa znamenja ne varajo. Res na videz še skrajno slabo izgleda. Sovražniki narodnega edinstva in Cerkev so za enkrat še v sedlu, odkoder prav po huzarsko komandirajo. Njih janičariji, sokoli, še visoko dvigajo svoj greben. Kdor ni z njimi, ampak proti njim, ta je obenem proti državi. Seve oni se sklicujejo na svojo "magna charta," na svoje privilegirano stališče, ki jim ga je sam kralj s svojim manifestom zagoto-

vil. To jim daje pogum, da vsakemu, ki je proti njim, groze s preiskavo. Pravar so potegnili vanjo odločnega katoliškega borca prof. Vesenjaka, ki ne more verjeti, da je sokolstvo edina rešilna deska mlade domovine, ampak njen grobokop. Kulturobojneži na vzgojno-šolskem polju tudi delajo z mrzlično naglico, da bi čim preje spravili svoj načrt pod streho. Višji deželni šolski svet za Slovenijo, je glasoval proti obveznim verskim šolskim vajam. Vsi protesti cerkvenih zastopnikov so bili zastopni. Mesto učiteljice na neki šoli je dobila neka odpadnica k pravoslavju, ki je civilno poročena z odpadnikom. Razun dveh duhovnikov, ki sta v višjem šolskem svetu in enega lajika, so bili vsi zanj. Katoliške učitelje, Slomškarje, ki nočejo plesati, kakor bi brezverska vlada rada, pestijo in šikanirajo, da so pravi mučeniki. Najbrž jih čaka, če ne postanejo popustljivejši, usoda njih hrvatskih stanovskih tovarišev, izmej katerih jih je vlada 150 poslala na najslabša mesta, ker niso hoteli biti poturice. Toda mej tem, ko se po dolinah še vlačijo tema, za gorami že "zora puca". Čim bolj se katoličane od vseh strani pritiska, tim bolj se jim krepe mišice, tim bolj jim raste odporna moč in energija. To se vidi iz orlovskih prireditev in katoliških shodov, ki se vrše nedeljo za nedeljo po vseh koncih in krajih naše lepe domovine. Oni so termometer speče energije našega ljudstva, ki se vedno višje dviga, dokler ne nastopijo za tiste, ki so zdaj na konju, pasji dnevi in doba kislih kumar. Pravoslavni ruski kolos, ki je bil pravzaprav večji sovražnik, kakor naši verski odpadniki in izdajavci, je v razsulu. Boljševiki sami so ga razbili s tem, da so zabili vanj zagozdo in ga razklali v tako zvano "živo" cerkev, ki je revolucionarna, kakor so sami in konservativno pravoslavno, ki mora seveda pod boljševiki molčati. Lahko rečemo, da so v tem naši zavezniki. Oni so strli pravoslavje nasilno, obmejni katolicizem, ga bo idejno, ko se popolnoma otrse sedanjih državnih vampirjev, ki bi mu radi izpili kri, a mu jo bodo le osvežili, da bo s tim večjim navdušenjem in silo nastopil pot po razvalinah ruskega pravoslavja. Fiat! Fiat! Zgodi se! Zgodi se!

ZA NOVO ŠTIFTO.

Nova Štifta pri Ribnici v veliki stiski ni pozabljena. Cerkev ima vsled slikanja in nabave novih zvonov še nad 70.000 kron dolga. V stiski so se našle blage duše, ter nabrale za prenovljenjo Marijino božpotno cerkev lep dar. Miss. Marija Lušin in Miss. Ivana Lušin ste nabrali:

Mrs. Ivana Lušin	.....\$1.00
Mr. John Nosan	..... 0.25
Mrs. Margareta Drobnič	..... 1.00
Mrs. Frančiška Gornik	..... 1.00
Mrs. Frančiška Kvaternik	..... 0.25
Mrs. Frančiška Gazvoda	..... 0.25
Mrs. J. Klander	..... 0.10
Mrs. Marija Kaušek	..... 0.50
Mrs. Terezija Okoren	..... 0.50
Mr. Alojzij Petek	..... 0.50
Mrs. Jozefa Janežič	..... 0.50
Mrs. Angela Pucelj	..... 0.25
Mrs. Frančiška Andolšek	..... 0.25
Mr. Anton Gornik	..... 0.50
Mr. Math. Gorjanc	..... 1.00
Mr. Anton Bobru	..... 0.50
Mrs. Uršula Lušin	..... 0.50
Mr. Frank Čuš	..... 0.50
Mr. Alojzij Oberster	..... 0.50
Mr. Alojzij Nemgar	..... 0.50
Mr. John Kotnik	..... 0.25
Mr. Alojzij Gouže	..... 1.00
Mrs. Mary Anzelc	..... 1.00
Mrs. Agnes Hočevar	..... 0.25
Mr. Anton Hočevar	..... 0.25
Mr. Anton Lušin st.	..... 1.00
Mrs. Johana Kastulac	..... 0.25
Mrs. Mary Sprohar	..... 0.50
Mrs. Antonija Nemgar	..... 0.50
Mrs. Frančiška Gregorič	..... 1.00
Mrs. Mary Laurič	..... 0.75
Mrs. Frančiška Osvald	..... 0.50
Mrs. Mary Semič	..... 0.25
Mrs. Mary Steblaj	..... 0.50

Na priprošnje nebeške Matere Marije naj dobri Bog darovalcem, darovalkam in nabiralkam vse obilno povrne! Dopolosano svoto denarja je podpisani takoj odposlal na pristojno mesto.

Rev. Benvenut Winkler, O. F. M.
1852 W. 22nd Pl. Chicago, Ill.

NOVE KNJIGE.

“On The Run” — je naslov novi knjigi, katero je izdala tvrdka Benziger Bros. Spisal jo je Francis Finn S. J., največji sedanji katoliški pripovedni pisatelj v Ameriki v angleškem jeziku. Knjiga stane \$1.00. — Naroča se ali pri Benziger Bros. New York: 36 Barclay Str., ali v Chicago, 205 W. Washington Str., ali pri našem upravnistvu. Tvarina povesti je vzeta iz sedanje Irske, kjer so mojstersko jasno naslikane

sedanje razmere v tej nesrečni deželi. Slovenskim starišem posebno toplo priporočamo, naj kupijo to knjigo svojim odrasčajočim sinovom. Tu bodo na krasnem zgledu živahnega, vendar poštenega amerikalanskega mladeniča videli, kaj se pravi biti pravi amerikalanski katoliški mladenič. Povest je tako živahno in tako zanimivo pisana, da je nihče ne bo odložil, da je ne bi prečital kolikor največ mogoče na enkrat. Knjiga ima 222 strani.

KOLENDAR

za leto 1923.

je izšel.

Koledar “Ave Maria” za l. 1923. se nam je pravkar v narodni noši in z Marijino svetinjo na prsih predstavil. “Zavber fant” je. Nihče bi ne mislil, da ima komaj deset let. Zdaj pa le pridno jo njem! Pa ne s kolom, dasi se nikogar ne boji, temveč z naročilom. Prepričani smo, ga se ne bo nihče kesal, ki ga bo naročil. Tvarina, ki jo prinaša je tako bogata in mnogovrstna, da ga bo vsak z užitkom prebiral in z zadovoljstvom odložil. Poleg krasnih življenjepisov naših največjih mož, ki nam jih je pretečeno leto grob zagrnil: Rt. Rev. škofa Trobca in Rt. Rev. Msg. Buha, ki sta jih mojstersko sestavila Very Rev. dekan Matija Šavs in Rev. John Zaplotnik, naš temeljiti misijonski zgodovinar, vsebuje še polno zanimivih spisov in mičnih pesmic, del ma poučne deloma zabavne vsebine. Krasi ga lepo število primernih slik, ki pojasnujejo članke in pesmi. Poleg ameriške kronike, ki je tako bogata na osebnih slikah, da smo jih komaj spravili pod streho, ima letos tudi jugoslovansko kroniko, iz katere bodo rojaki dobili celotni pregled, kako stoje politične in verske razmere v naši stari domovini.

Cena je borih 50c. za Ameriko, 75c. za stari kraj. Po pravici bi lahko nastavili višjo ceno, a je nismo, ker nam ni na tem, da bi s Koledarjem denar delali, ampak da priskrbimo našemu dobremu ljudstvu zdravega, tečnega berila. Plačila pričakujemo od Marije.

Zdaj pa prosimo vse naše cenjene zastopnike, naj nam nemudoma sporoče, koliko iztisov ga hočejo imeti, ako tega že niso storili. Enako prosimo vse naše naročnike “Ave Marije,” ki so nam samo \$2.50 naročnine poslali, da ga posebej naroče, ker je letos ločen od lista.

Rojaki! Ne pozabite, da obhaja naš Koledar letos svojo desetletnico. Ob takih prilikah pade navadno kako odlikovanje. Zanj bo najlepše odlikovanje to, če ga vsak izmed Vas imenuje za častnega člana svoje knjižnice in ga kot takega primerno sprejme.

Torej le po njem!

UREDNIŠTVO.

Nabožne, poučne in zabavne knjige.

Molitveniki:			
Sveta Ana, veliki tisk	\$1.00	Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva	.45
Marija žalostna mati	1.00	Dobra hči Evstahija	.35
Marija Kraljica Src	1.00	Božični darovi	.45
Tolažba dušam v vical	1.00	Duhovni pastir zv.	.50
Bog med nami	1.00	Brez vere: Dr. Opeka	.45
Nazaret, veliki tisk	1.00	Za resnico: Dr. Opeka	.45
Angelj varh	1.00	Pouk zaročencem, Rev. Zabukovec ..	.75
Getzemani in Golgota	1.00	Prst božji	.35
Bodi moj naslednik	1.00	Sv. Pismo	1.75
Duša spokorna	1.00	Življenje sv. Vincencija	1.00
Mati čudovita. Šmarnice	1.00	Življenje Gospoda Jezusa Kristusa dva zveska velika izdaja po	2.50
Šmarnice Arskega župnika	1.00	Življenje Gospoda Jezusa Kristusa, mala izdaja	.75
Lavretanske šmarnice	1.00	Pot v večnost	1.25
Marija in sv. maša šmarnice	1.00	Vzorniki prvega sv. Obhajila	2.00
Šmarnice, Rev. Volc	1.00	Duhovne Vaje	1.00
Moj Tovariš, zlata obreza, veliki tisk	\$1.00	Življenje svetnikov, velika izdaja vezane, dva zveska po	3.50
Moj Tovariš, zlata obreza, bele platnice	1.25	Zgodbe sv. Pisma, 18 zveskov, zvezek po	.50
Molitvenik za Ameriške Slovence ..	1.00	Slovensko-Angleški Katekizem ..	.45
Kruh Življenja	1.50	Abecednik	.50
Večna Molitev	2.00	Obrednik za društvo Najsvetejšega Imena nova izdaja	.50
Šmarnice, Rev. Volčič	1.00	Obrednik za društva Krščanskih mater	.50
Šmarnice, Rev. Skufca	1.00	Cerkvena pesmarica "Slava Bogu", M. Holmar, vezana	2.00
Priprava na smrt	1.25	Prst božji	.35
Sveta Spoved	1.00	Knjiga o življenju, Ušeničnik ..	.90
Duhovni Boj	1.00	Prilike patra Bonaventura	.50
Dušna Paša	1.50	Vodnik Marijanski, za Marijine družbe	.75
Majnikova Kraljica	1.00	Iz duhovne zakladnice	.75
Evangeljska zakladnica	1.50	Hoja za Kristusom	1.00
Angleški molitveniki za otroke po 10c, 15c, 20c in 25c. Za odrasle Key of Heaven	1.00	Jedro kat. nauka	.95
Nabožne in poučne knjige:		Spolnjaj zapovedi, Rev. Bernik ..	.95
Angeljska služba za mladenčce	.05	Katoliška cerkev	.45
Male dnevnice v čast brezmadežnemu spočetju	.05	Slovenski Goffine	2.25
Šestnedeljna pobožnost k sv. Alojziju	.05	V tem znamenju boš zmagal, Dr. Zore	.45
Starišem in vzgojiteljem	.05	Bodi svoje sreče kovač, Rev. J. Trunk	.45
Sveta ura, moliti Jezusa v zakramentu ljubezni božje	.50	A. M. Slomšeka zbrani spisi, 428 strani	1.00
Sveta Germana	.25	Knjige družbe sv. Mohorja za 1921, 3 knjige	1.00
Ludovika Blozija, napeljevanje h krščanskemu življenju	.35	Cvetje na poti življenja, M. Elizabeta	.75
Izidor pobožni kmet	.35	Iz moje celice, M. Elizabeta	.75
Lurški čudeži	.95	Mati božja dobrega sveta	.45
Skrivnost Presv. Rešnjega Telesa ..	1.00	Troje angelskih češčenj	.45
Premišljevanje o božjem Srcu Jezusovem	.95	Nebeška krona	.45
Prava nevesta Kristusova	.45	Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete	.75
Molimo ali najpotrebnejši nauki o molitvi	.15	Temelji krščanstva, Dr. Svetina ..	.50
Kristusovo trpljenje in sedanji čas ..	.45	Jeruzalemski romar	.45
Osmero blagrov ali Nauk o srečnem življenju	1.00		
Valerija ali zmagoslavni izhod iz katakomb	1.00		
		Slov.-Hrv. Kat. Shod v Ljubljani 1913	1.25
		Friderik Baraga	.45
		Franč Pirc	.45
		Križev Pot	.15
		Rožni venci za otroke po 10c, 15c in	.25
		Za odrasle po 35 in 50c, z zlatim krišcem po	1.00
		Zgodovina sv. katoliške cerkve ..	.45
		Mestja, škot. Jeglič	.45
		Veliki Katekizem, Rev. Zabret ..	.45
		Pravoslavje, Dr. Grivec	.45
		Od blagoslovil, razlaga krščanskega nauka	.75
		Povesti, znanstvene in strokovne knjige:	
		Genovefa, povest	.45
		Nedeolžnost preganjana in poveljana	.75
		V deveti deželi, povest	.95
		Vzgojeslovna načela, Dr. Ušeničnik ..	.75
		Umetnost v Bogočastni Službi	1.25
		Zemljevid Gorenjske	.45
		Pouk zaročencem in zakonskim, Rev. Zabukovec	.65
		Zgodovina starega veka	.95
		Društveni govornik	.75
		Brez vere, Dr. Opeka	.45
		Za resnico, Dr. Opeka	.45
		Simon Gregorčič, poezije	1.50
		Slovnica ruskega jezika	.45
		Nemščina brez učitelja	.45
		Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravljenju	.75
		Perotninar I. in 2. letnik	1.50
		Rusko-slovenski slovar	1.00
		Rabojemno pravo	.45
		Občinsko posredništvo	.75
		Prešernove poezije	1.00
		Mladim sreem, Rev. Meško	.35
		3. slovenski katol. shod v Ljubljani ..	1.20
		Slovenske besede v slovenščini, A. Breznik	.75
		Knezova knjižica	.75
		Slovenska Angleška Slovenica	2.00
		Zlatokopi	.45
		Kraljičin nečak	.45
		Prvič med Indijanci	.35
		Prisega huronskega glavarja	.35
		Boj in zmaga	.35
		Korejska brata	.35
		Preganjanje indijanskih misijonarjev	.35
		Angelj sužnjev	.35
		Barvaste črepinje, povest	.35
		Romarica, povest iz naroda	.45
		Zgodovina novejšega slov. slovstva ..	1.50
		Francoska slovnica	.75
		Zapiski iz mrtvega doma	.95
		Vstajenje, povest	.35

AVE MARIA

1849 West 22nd Street

CHICAGO, ILL.